

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ "СОШ № 3 с. п. Барсуки"

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

_____ Точиева Т.М.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

_____ Толдиева Э.И.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

_____ Цечоева М.Б.

Пр. № 1 от «28» августа 2023 г.

Пр. № 1 от «28» августа 2023 г.

Пр. № 22 от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык»

для обучающихся 4 класса

с. п. Барсуки 2023

4 класе 2020-2021 дешара шера г1алг1ай мотт хъехара балха программа

Д1акхетора каъхат.

Программа оттаяьй ФГОСа компоненташца ювзаяь, г1алг1ай мотт хъехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хъокхама программа хъежжа 4 класса г1алг1ай мотт хъехара долча книжках. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев Р. И Арахийцад книжка тоа а даь кхозлаг1а 2009 шера Магас г1алара «Сердало» яхача издательство-240 оаг1ув.

Г1алг1ай метто, эрсий метто санна, метта гилман дакъа а ший ма1анна а йоккха моттиг д1алоац. Цун дешарца а кхетамца а бераш кхедара доккха практически ма1ан да. Наьна метто юкъелоац дешархой патриотизма а, кхыча къамашца 1имерза а, эзди а хилара уйлашца кхетадеш кхедара маьхала таронаш.

Школе наьна мотт 1омабара кергтера 1алашонаш я дешар дика ховш дешархой кийчбар, багах деча, йоазон а къамаьлах а кхоачам болаш, пайда эца ховш уж кийчбар. Программа ФГОСаца ювзаяь я. Из лаьрх1а я к1ира 2 сахьат г1алаг1ай мотт хъехаш йолча школа учебни планаца кхоачашье. Шера 68 сахьат хул.

Программа лерх1амаш да:

- дешархошта шоай наьна мотт безалургболча тайпара дешара болх дика оттабе;
- орфографехи, пунктуацехи, морфологехи, фонетикахи кхетам бала;
- метта гилам 1омаде, г1алг1ай меттах бола кхетам шербар, к1оаргбар;
- г1алат ца деш йоазув де, сочинени, изложени язье бераш 1омаде;
- дешара кхетам лакхбе, 1омадаь ховр нийса д1аязде, ший уйлаш, шийна хетар, ховр дешархочо нийса д1аяздергдолаш говзал кхеяр.

Программа чулоацам шера ба. Укх юкъе я фонетика, графика, йоазув, дешар, орфоэпи, орфографи, деша оттам. Урока чулоацама юкъе, тар ма лу, дешара а воспитательни лоарх1ам бола материалаш яхийтай. Уж дукхаг1ьяраш г1алг1ай багахбувцама юкъера, художественни произведенеш г1ара я. Книжка курс кхаь разделах латт: кхоалаг1ча класе дийшар кердадаккхар (оазаш, алапаш, предложени, кертера, кертерза маьженаш), деша оттам, къамаьла доакьош.

Грамматика хъаькъехъа кхоачаш де деза декхараш:

- 1) оазех, алапех кхетам балар;
- 2) орфографически минимум лакхьяр;
- 3) предложени кертера маьженаш йовзийтар;
- 4) къамаьла доакьош довзийтар;
- 5) дувзаденна къамаьл шаьрдар;
- 6) кхоллама балхаш увттаде 1омабар:
  - а) сочинени миниатюра;

- б) изложени-зарисовка;
- в) суртах лаьца дувцар оттадар;
- г) кицах лаьца сочинени-миниатюра язъяр.

Ц1ердеша а , белгалдеша а, хандеша а тохкама хьокхам ба книжка т1а.

Х1ара темах массехк тайпара де йиш йолаш йоазон балхаш да. Изложени тексташ я упражненешка. Сочинени оттае сурташ да книжка оаг1онаш т1а.

Хьехархой торо хургья ший берий кхетамга хьежжа, таька езаьча, е д1ач1оаг1ье езаьча бокьонашка хьежжа шийна мегарг1ола текст хьакьоастае.

Бераша каст-каста язде деза суртий диктант, харжара, тохкама, д1акхетора, кхоллама диктанташ.

Книжка программни материал укх разделах латт

№ арг1.	Раздела тема	Сахьатий боарам
1	Хьалха 1омадаьр кердаакхар.	17 с.
2	Предложени.	8 с.
3	Къамаьла доакьош. Ц1ердош.	15 с.
4	Белгалдош.	4 с.
5	Таьрахьдош.	2 с.
6	Ц1ерметтдош.	2 с.
7	Хандош.	9 с.
8	Куцдош.	2 с.

Шера бе безаш 9 йоазон болх ба: царех диктант- 9; изложени- 2, сочинени 1.

Йиьлаг1а класс чакхйоалаш дешархошта ха деза дешай фонетически тохкам бе, синтаксически, морфологически тохкам бе. Деша оттамах дош декъа ха деза. Мукъеи мукъазеи оазаш, зовнеи кьореи мукъаза оазаш, й1аьхеи лоаьцеи мукъаза оазаш кьоастае. Шекон мукъеи мукъазеи оазаш белгалтьо алапаш юкьедола дешаш нийса язде, доалара дешаш нийса язде ха деза. Дика кхетам хила беа шола, шолха, шола-шолхача алапех. Дешдакъа хьахилар, дош сеьхьадакхар, предложенех, предложене чу дешай бувзамах, предложене маьженах шедар ха деза. Иштта дика ховш,

шоайла атта кьоастадеш хила деза кьамаьла доакьош, цар таьрахьашца, классашца, дожарашца хувцадалар. Цъхантайпарча маьженах, царна юкьерча хоттаргах, цига отгадеча сецара хьараках кхетам хила беза.

4 классе г1алг1ай мотт хьехара календарни тематически план.

4 классе г1алг1ай мотт хьехара календарни тематически план.

У	Хетар таьр	Дола таьр.	Са хь ат аш	Урока тема	Дешара балха кертера тайпаш, дешархочун ха дезара лерх1ам.	Ц1.болх
1			1	Хьалха 1омадаьр кердадаккхар. Хьалха 1омадаьр кердадаккхар.	Кхоолаг1ча классе 1омадаьр кердадаккхар. Мукъеи мукъазеи, кьореи зовнеи, й1аьхеи лоацеи,шола, шолха, шола-шолха оазаш кьестаяр. Предложене кертереи кертерзеи маьженаш, кьамьла доакьош хар. Деша оттамах ховр кердадаккхар.	Упр 1 оаг1.4
2			1	Доалареи юкьареи ц1ердешаш.	Доалареи юкьареи ц1ердешаш довзар, доалара ц1ердешаш яздар бокьо хар, уж юкье долаш предложенеш оттаяр.	Упр.6 оаг1.6
3			1	Оазаш алапашаи.	Оазаш алапашаи в1аши дистар, алфавитах бола кхетам шербар. Шекон мукъа, мукъаза оазашца дола дешаш яздар бокьонаш хар.	Упр.17 оаг1 11
4			1	Мукъеи мукъазеи оазаш. Й1аьхеи лоацеи мукъа оазаш.	Мукъеи мукъазеи оазех бола кхетам шербар. Дешдакьа хьаде, дош сехьадаккха, фонетически тохкам бе хар. Маца белгалъю мукъача алапо ши оаз хар. Лоаца мукъа оазаш йола дешаш нийса язде хар, шекон мукъа оазаш йола дешаш нийса д1аяздара бокьонаш хар.	Упр.25 оаг1.13
5			1	Диктант.	Кердаяьха бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязъяр. Т1адулларащ нийса кхоочашдар.	Бокьонаш
6			1	Г1алаташцара болх. Зовнеи кьореи мукъаза оазаш.	Зовнеи кьореи оазаш йовза, уж юкье йола дешаш нийса яздар бокьонаш хар. Фонетически тохкам бе хар. Г1алаташ таька, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар.	Упр.26 оаг1. 13

7			1	Влаши духъала нийслуш йола зовнеи кьореи оазаш.	Влаши духъала нийслуш йола зовнеи кьореи оазаш йовзар, уж юкье йолаш дола дешай масалаш кхувлар.		Упр.33 оаг1.16
8			1	Шола мукъаза оазаш-алапаш.	Шола мукъаза оазаш белгалтью алапаш юкье дола дешаш нийса д1аяздар, нийса сехъадахар. Фонетически тохкам бе хар.		Упр.45 оаг1.22
9			1	Шолха алапаш.	Шолха алапашца дола дешаш нийса яздар, уж влаши тувла ца дар.		Упр.45 оаг1.22
10			1	Шола-шолха алапаш.	Шола-шолха алапашца дола дешаш хар, уж сехъадахара бокьонаш хар, цу алапашца долча дешай масалаш кхувлар. Фонетически тохкам бе хар.		Упр.58 оаг1.26.
11			1	Алап <u>й</u> .	Алап й деша хьалха а (йи, йо) т1ехъа а дола дешаш хар, уж нийса яздар.		Упр.71 оаг1.32
12-13			2	Йиш хоадора а кьоастора а хьаракаш.	Йиш хоадора а кьоастора а хьаракаш шоайла влаши тувла ца дар, уж юкье дола дешаш хар, нийса яздар, цар масалаш кхувлар. Фонетически тохкам бе хар.		Упр.79 оаг1.35
14			1	Диктант.	Юмаяь бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязье, т1адуллара нийса кхоачашде хар.		Бокьонаш
15			1	Г1алаташцара болх. Дешдакъа.	Дешдакъа хьахилара бокьо хар, деша ца мас дешдакъа да хара бокьо йоалае хар, дешаш нийса сехъадахар.		
16			1	Деша овла. Цхъа овла бола дешаш.	Деша овлах кхетам хилар, цхъа овла бола дешаш малаг1аш да хар, масалаш доаладар, овла белгалбаккха хар.		Упр.88 оаг1.38
17			1	Деша чаккхе.	Деша чаккхех кхетам хилар, деша чаккхе хъалаха а, белгалтье а, хувца а хар.		Упр.94 оаг1.40
18			1	Дешхьалхе.	Дешхьалхех кхетам хилар, из йовзар деша юкье, хьакьоастае хар, белгалъяр, из т1атохарца керда дешаш хъаде хар. Масалаш доаладар, предложенеш оттаяр.		Упр.101 оаг1.43
19			1	Суффикс.	Суффиксах кхетам хилар, из йовзар деша юкье, хьакьоастае хар, белгалъяр, из т1атохарца керда дешаш хъаде хар. Масалаш доаладар, предложенеш оттаяр.		Упр.105 оаг1.44
20-22			2	Предложени. Предложени.	Предложенех кхетам хилар. Яржа, яржанза, цхьалхане, чоалхане предложенех юкьара кхетам хилар.		Упр.107 оаг1.46

23			1	Диктант.	Кердаяьха бокьонаш дага а лувцаш длаоала текст нийса длаязьяр. Тладулараш нийса кхоочашдар.		Бокьонаш
24-26			2	Галаташцара болх. Дувцареи, хаттарей, айдарей предложенеш.	Галаташ таька, галаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Цу бокьонашта доагла масалаш доаладе хар. Предложене тайпаш хар, уж кхоочалуча отгаду хьаракаш хар. Уж предложенеш отгае а, дувцара кьамаьла юкье кхувла а , длаязье а хар.		Упр.114 оаг1.50
27-28			2	Предложене кертереи кертерзеи маьженаш.	Предложени маьженаш хар, уж нийса хаттар а отгадеш предложене чу белгалъяха а хар, схема е, хаттарашца дешай бувзам гучабаккха а хар.		Упр.115 оаг1.51
29-30			2	Цхьантайпара маьженаш йола предложенеш.	Цхьантайпарча предложене маьженах кхетам хилар, уж чуйола предложенеш отгае хар, кьамаьла юкьекхувлар, сецара хьаракаш отгаду бокьонаш хар.		Упр.123 оаг1.55
31-32			2	Предложене цхьантайпарча маьженашта юкье <u>а,е,и</u> , яха хоттаргаш.	Предложене цхьантайпарча маьженашта юкье <u>а,е,и</u> , яха хоттаргаш яздара бокьонаш хар, царна юкье сецара хьаракаш отгадара бокьонаш хар.		Упр.130оа г1 . 158
33-34			2	Хоттаргаш <u>а, е</u> .	Хоттаргаш а, е дола предложенеш отгае хар, длаязьяр, царна юкье сецара хьаракаш маца отгаду хар.		Упр.140 оаг1.62
35			1	Сочинени.	Юмаяь бокьонаш дага а лувцаш длаоала текст нийса длаязье, тладулараш нийса кхоочашде хар.		Бокьонаш
36-37			2	Галаташцара болх. Хоттарг и.	Галаташ таька, галаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Цу бокьонашта доагла масалаш доаладе хар. И яхача хоттаргаца йола предложенекхетам хилар, сецара хьарак маца отгаду хар.		Упр.146 оаг1.64
38-39			2	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхьантайпарча маьженашта юкье сецара хьаракаш.	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхьантайпарча маьженашта юкье сецара хьаракаш маца отгаду хар. Уж санна йола предложенеш отгае хар, кьамаьла юкье кхувлар, нийса длаязьяр.		Упр .150 оаг1.66
40			1	Контрольни диктант.	Юмаяь бокьонаш дага а лувцаш длаоала текст нийса длаязье, тладулараш нийса кхоочашде хар.		Бокьонаш

41-42		2	Къамаъла доакъош. Галаташцара болх. Къамаъла доакъош. Кердадаккхар.	Къамаъла доакъош кхетам хилар, бокъонаш хар, масалаш кхувлар, предложенеш оттаяр. Нийса хаттараша оттадеш уж предложене чу къоастае хар. Предложене маъженаши къамаъла доакъоши в аши диста, къестаде хар.	Упр.152 оаг1.68
43-44		1	Цердош .Юкъара кхетам.	Цердешах кхетам хилар, уж предложене чура нийса хъалахар, малаг1а маъже хул хар.	Упр.159 оаг1.72
45-46		2	Цердешай табрахъашца хувцадалар. Цердешай классаш.	Цердешаш табрахъашца хувца, чаккхенаш нийса язъе хар.Цердешай классех кхетам хилар, уж къоастае хар, гойтамаш нийса кхувлар.	Упр. 164 оаг1.74
47-48		2	Цердешай дожарашца хувцадалар.	Цердешай дожарех кхетам хилар. Легар фуд хар. Цердешаш нийса, хаттарашка хъежжа легаде а д1аязде а хар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.180 оаг1.83
49		1	Цера дожар.	Цера дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.19 оаг1.911
50		1	Доала дожар.	Доала дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.195 оаг1.92
51		1	Лура дожар.	Лура дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.201 оаг1.95
52-53		2	Изложени.	Юмаъ бокъонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязъе, т1адулларах нийса кхоачашде хар.	Бокъонаш
54		1	Галаташцара болх. Дера дожар.	Галаташ тахка, галаташ даъ дешаш нийса язде хетаяъ бокъонаш хар. Дера дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.205 оаг1.99
55		1	Кечала дожар.	Кечала дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.214 оаг1.101
56		1	Хотталура дожар.	Хотталура дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязъяр, белгалъяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса къоастадар.	Упр.220 оаг1.104

57			1	Меттига дожар.	Меттига дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу ц1ердешай дожар нийса кьоастадар.		Упр.227 оаг1.107
58			1	Дустара дожар.	Дустара дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу ц1ердешай дожар нийса кьоастадар.		Упр.229 оаг1.108
59-60			1	Ц1ердешай дукхален таьрахь.	Ц1ердешаш таьрахьашца хувца, чаккхенаш нийса язье хар. Ц1ердешай морфологически тохкам бе хар.		Упр.236 оаг1. 112
61			1	Диктант.	1омаья бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоачашде хар.		Бокьонаш
62			1	Г1алаташцара болх. Дожарех 1омадаьр ч1оаг1дар.	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Предло-жене чу ц1ердешай дожар нийса кьоастадар. Ц1ердешай морфологически тохкам бе хар.		Упр.242 оаг1.115
63-64			1	Белгалдош. Белгалдош. Кердадаккхар.	Блгалдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкьера хьалеха хар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар.		Упр.242 оаг1.119
65-66			1	Ло1амеи ло1амзеи белгалдешаш.	Ло1амеи ло1амзеи белгалдешай белгалонаш хар, уж кьестадар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар.		Упр 225 оаг1.123
67-68			1	Белгалдешай таьрахьашцеи классашцеи хувцадалар.	Белгалдешай хувцадаларах кхетам хилар, масалаш доаладар.		Упр.264 оаг1.127
69			1	Контрольни диктант.	1омаья бокьонаш дага а лувцаш текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоачашде хар.		Бокьонаш
70-71			2	Г1алаташ т1ара болх. Белгалдешай дожарашца хувцадалар.	Предложене чу таьрахь, класс нийса кьоастаяр. Белгалдеша морфологически тохкам бе хар.		Упр.283 оаг1.137
72-73			2	Таьрахьдош. Г1алаташцара болх. Таьрахьдош. Юкьара кхетам.	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Таьрахьдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкьера хьалеха хар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар. Таьрахьдешаш нийса д1аязде хар.		Упр.297 оаг1.144
74-75-76			3	Массалии арг1ани таьрахьдешаш.	Массалии арг1ани таьрахьдешах кхетам хилар. Уж тайпах декьа хар, предложене юкьера хьалаха а нийса д1аязде а хар.		Упр.307.оа г1. 148

77-78			2	Церметтдош. Церметтдош. Юкьара кхетам.	Церметтдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкьера хьалеа хар, дувцара къамабла юкьекхувлар. Церметтдешаш нийса дӀаязде хар.		Упр.319 оаг1.155
79-80			2	Церметтдешай легар.	Церметтдешай легаде хар. Хаттарашка хьезжа чаккхенаш хувца а нийса дӀаязье а хар.		Упр.336 оаг1.163
81-82			2	Изложени.	Ӏомаяь бокьонаш дага а лувцаш дӀаоала текст нийса дӀаязье, тӀадулларах нийса кхоачашде хар.		Бокьонаш
83-84			2	Хандош. ГӀалаташцара болх. Хандош. Юкьара кхетам.	ГӀалаташ тахка, гӀалаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Предло-жене чу церметтдеша таьрахь, дожар нийса къоастадар. Хандешах кхетам хилар. Из предложене чура нийса хаттар а оттадеш хьалаха хар. Къамабла юкье кхувлар.		Упр.348 оаг1.168
85-86			2	Хандеша белгалза форма.	Хандеша белгалза формах кхетам хилар. Из предложене чура нийса хаттар а оттадеш хьалаха хар. Къамабла юкье кхувлар.		Упр.363 оаг1.174
87-88			2	Хандеша ханаш.	Хандеша ханаш йовзаш хилар, уж хаттарашца къоастаяр. Предложене чура хандеша ха белгальяккхар.		Упр.374 оаг1.178
89-90			2	Хандеша йола ха.	Хандеша йолча хана кхетам хилар. Цун хаттар а белгало а хар.		Упр.383 оаг1.183 Упр.390 оаг1.184
91-92			2	Хандеша яха ха.	Хандеша яхача ханах кхетам хилар. Цун хаттараш а белгалонаш а хар. Предложене чура хандешай ха къоастае хар.		Упр.393 оаг1.187
93-94			2	Хандеша хургйола ха.	Хандеша хургйолча хана кхетам хилар. Цун хаттараш а белгалонаш а хар. Предложене чура хандешай ха къоастае хар.		Упр.409 оаг1.194
95			1	Диктант.	Ӏомаяь бокьонаш дага а лувцаш дӀаоала текст нийса дӀаязье, тӀадулларах нийса кхоачашде хар. Предложене чу цердешайи белгалдешайи таьрахь, дожар нийса къоастадар, хандеша ха къоастаяр.		Бокьонаш
96-97			2	ГӀалаташцара болх. Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар.	. ГӀалаташ тахка, гӀалаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар Куцдешах кхетам хилар. Дацардешах кхетам хилар. Из предложене чу юкьекхувлар, хандеша маӀан мишта хувцалу хар. Предло-жене чу цердешайи белгалдешайи таьрахь, дожар нийса къоастадар, хандеша ха къоастаяр. Дацардешах кхетам хилар. Из предложене чу		Упр.421 оаг1.200

					юкъекхувлар, хандеша маІан мишта хувцалу хар.		
98 - 99			2	Куцдош. Куцдош. Юкъара кхетам.	Предложенена юкъекхувлар, цо бу болх хар, из хъалаха хар. Предложени синтаксически а морфологически а тохкам бе хар.		
100- 101- 102			3	Шера Іомадаър кердадаккхар.			